

גיליון 39

ספטמבר 2018
אלול ה'תשע"ח

מזְטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

אֵלֶּכָּה יָבֵם

אֵלֶּכָּה יָרֵם יָבֵם א

עומר ברקמן

גבריאלה

רחל היימן

רותי ויטל-גילעד

ניקולא יוזגוף-אורבך

ליטל מור

חיים ספטי

נורית צדרבוים

עדנה רומם

חוה שכטר

גיליון 39 מתחיל...

יש המאמינים שאלוהים יצר את האדם, ויש הטוענים שהאדם יצר את אלוהים.

כך או כך, נראה שלכל אחד ואחד תפיסה אחרת של אלוהים ואלוהות.

בגיליון זה תוכלו לקרוא דרכים מגוונות שבהן אנשים תופסים את אלוהים, את יחסם אליו ואת יחסו אליהם.

תמצאו כאן שירים וסיפורים שבהם מסתתר או נחשף אלוהים הבורא, אלוהים השולט, אלוהים הגומל והמעניש, אלוהים המתגלה או הנעלם, אלוהים השומע את תפילותינו, אלוהים שקיים רק בדמיונות של אחרים, אלוהים כדמות ואלוהים כמושג ורעיון.

לשמחתנו, קיבלנו הפעם מספר לא מבוטל של יצירות מרתקות – ויש מקום רק לעשר...

לכן החלטנו באופן חד-פעמי להפיק שני גיליונות זה אחר זה באותו נושא – "אלוהים אדירים א" (הגיליון הנוכחי), "אלוהים אדירים ב" שיתפרסם בחודש הבא.

גיליון זה של "מוטיב" הוא גם הגיליון שסוגר את שנת תשע"ח וגם זה שפותח את השנה הרביעית של כתב העת. אנחנו רוצים לאחל לכולכם ולנו שנה טובה ופורייה (תרחי משמע).

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון

את הגיליון הזה בחרנו לפתוח עם שירו של יאיר בן-חור "פסל":

אלהים אחרים חָלְפוּ עַל פְּנֵי

וַיִּצְקוּ בִּי פֶסֶל וּמִסְכָּה

שֶׁלְבוּ זְרוּעוֹת וְנָחְתוּ לְיָדֵי

לְהַתְרִיעַ עַל מְכֻשׁוֹל וּמְשׁוֹכָה.

אלהים אֲדִירִים נִשְׁפּוּ בְּעַרְפֵי

לְהַטִּיל בִּי כֶּתֶם כְּתָבֶת קַעֲקַע

סָרְגוּ סוּרְגִים לְהַאֲפִיל בְּעֵינַי

אֶת הָאֹר הַגָּנוּז מִן הַנְּשָׁמָה.

וּבֵאתָ אֱלֹהֵי

וּקְרַעְתָּם מֵעָלַי

וְהַשְׁבַּתְנִי לְחַיֵּי.

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.

כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא

לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליצר השגות או

טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה

ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

בשיחי אל המזוזה

שִׁמַע יִשְׂרָאֵל
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵת!
 כָּל מַאֲבָקֶיךָ לְהַחְיֹתוֹ
 לְמַעַנְךָ
 בְּכָל מַעֲשֶׂיךָ, בְּכָל אַמוּנֹתֶיךָ, בְּכָל מְאֻדְךָ
 בְּכָל תְּפִלוֹתֶיךָ הַנוֹאֲשׁוֹת לְעַבְדּוֹ
 לֹא יִרְחִיקוּךָ מֵחֲלִי, כָּאֵב וּמָוֶת
 לֹא יִצִּילוּךָ מִצָּרָה, פְּגַע וְחֶרֶףָה.
 וְאֶהְבֶּתְךָ אֶת עֲצָמְךָ כְּאֵלֶיךָ
 וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יְסוֹד
 כָּל נַפְשֶׁךָ, הַסְּפִקְנִית וְהַמִּסְרָת
 כָּל מַחֲשָׁבָה טוֹרְדָנִית וּמְהַרְהֶרֶת.
 וְשִׁנְנֶת לְבָבֶיךָ כִּי מְלַבְדֵם אֵין אִמַת אַחֲרָת.
 שִׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵת
 וְהָיָה אִם הַכֹּל סְבִיבְךָ יְתֻמוּט
 בַּל תִּשְׁתַּמֵּט, בְּעֹז מוֹל פְּחָדֶיךָ הַתְּעַמֵּת.

נסחף

אני צף אל תוך פנים הרגע
ונעלם
אני קים
מתוך חלום או מחוץ לזמן
ללא יכולת שליטה
ללא יכולת לדעת מה היה
אפלו לשניה
או שנת אור
דממה
היכלת להחיות את הרגע
את השמיטה
את הנפילה
היקיצה.

אני
כאלו מעולם לא נעלמתי
כאלו מעולם לא
ונעלם
המציאות
כאלו לא עזבתני
כאלו אני שם
כאלו אני קים.

ואתה
מי אתה?

אלוהים אדירים!

אמרו על נחמה שהיא יותר מדי יפה, אמרו שהיא בררנית, אמרו שהיא עצלה משום שלא הסכימה לנקות, לבשל ולכבס למישהו אחר. הזהירו ילדות כמוני שלא להיות כמוה.

אמרו שהצער הרג את ההורים שלה, שהבושה חיבלה בנישואי האחיות שלה, שסופה עונש. אבל היא אמרה, "גם אלוהים חי לבדו, ומי אנחנו שנבראנו בצלמו ובדמותו שנעשה אחרת?" "דיבורי הבל", ענו לה אם הקשיבו למה שאמרה, אם לא תיקנו אותה, "תגידי אלוקים" או "ישמור השם" או "איך את מדברת?!". "עובדה", היא הוכיחה לי, האחיינית הקטנה שלה, "תבדקי בכל הספרים. אלוהים של היהודים חי לבדו. אין לו משפחה ואין לו אישה." תליתי בה עיניים, היא המשיכה, "במובן הזה היהודים הקדימו את זמנם ואפילו לא ידעו שהם מקדימים. כל החמולות של האלים בהודו, בנפאל, שלא לדבר על היוונים והרומאים, אוהו, אלה, כמה מריבות היו להם בגלל המשפחה." שתקתי.

"הנוצרים לא טובים יותר", אמרה אחרי מחשבה, "תסתכלי במשפחה הנוצרית, כל התמונות בכנסייה – השילוש הקדוש". שוב שתקתי.

"רק האלוהים של המוסלמים הוא כמונו, הוא לבד".
"לא נכון", ענית, "יש לו נביא".
"נביא זה לא משפחה".

במשפחה שלנו לא אהבו אותה. היא הייתה הפרזיטית, האגואיסטית של המשפחה, רודפת הבצע, המופקרת, המטורפת, חסרת האחריות ועוד כינויים שאני לא זוכרת. "אנשים פוחדים להיות לבדם", היא אמרה. "ואם הם רואים שמישהו חי לבדו הם פוחדים שזה יידבק בהם". "מה יידבק?" לא הבנתי. "הבדידות", ענתה.

נחמה לא ביקשה לשוחח עם בני אדם, רק לדבר. אם שאלתי אותה שאלה – ענתה לי באופן הכי ישיר. אם לא שאלתי פטטה את מחשבותיה בלי הפרעה. פעם אחת, שעה שסבלה מפרץ משפחתיות ובאה לבקר אותנו, שאלתי אותה, "מאיזה גיל מותר למות?" היא ישבה בשירותים. כמו תמיד הדלת הייתה פתוחה למחצה. נחמה שנאה דלתות סגורות. אני עמדתי ליד הדלת. "את יכולה למות בכל רגע", ענתה. אני הייתי אז ילדה.

”גם עכשיו?”

”גם עכשיו.”

”ומי מחליט?”

”אלוהים אדירים! אימא שלי צעקה מהמסדרון, ”שוב? ! תסגרי את הדלת !!!”

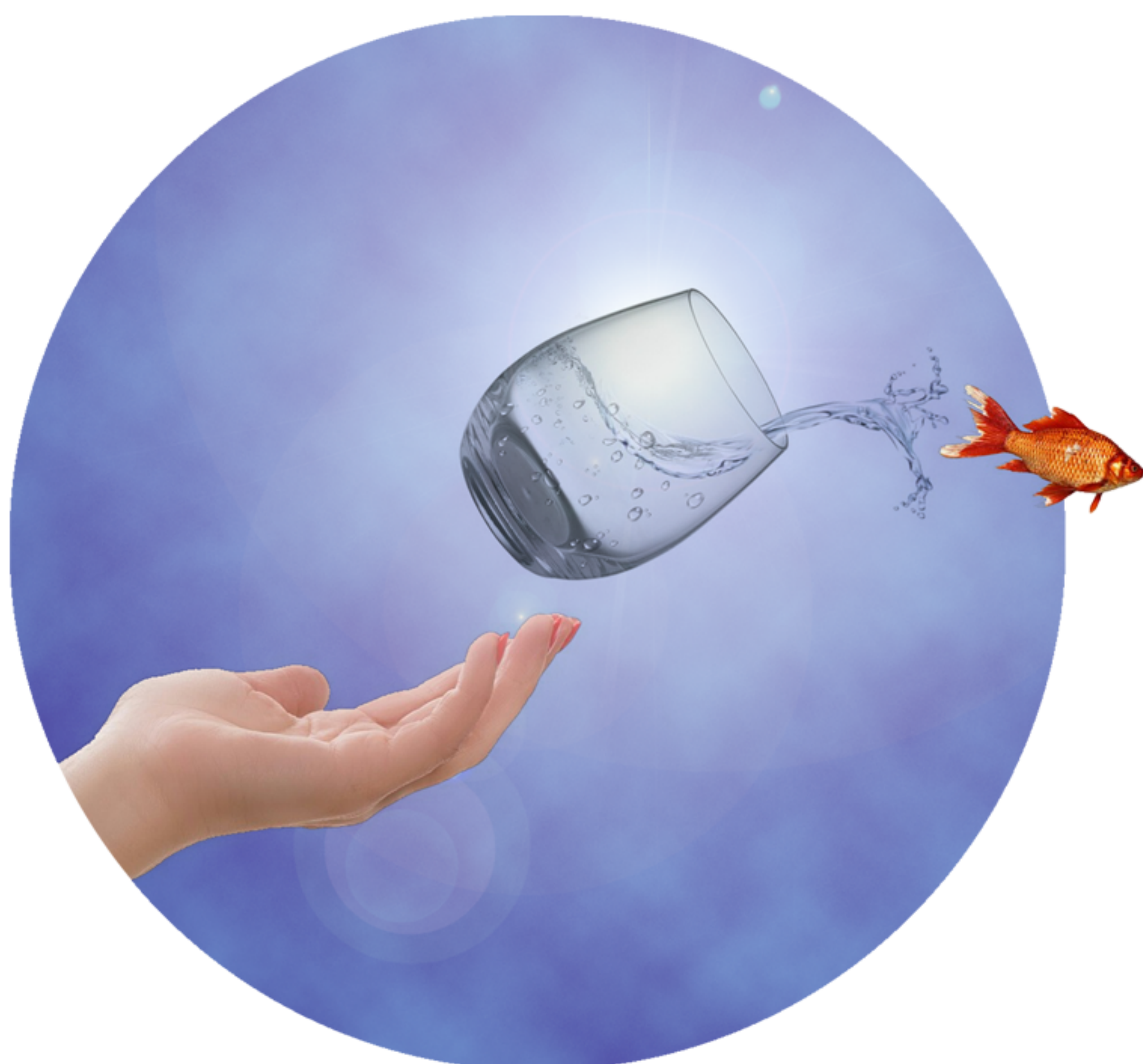
אימא שלי לא יכלה לסבול שנחמה באה אלינו ועושה פיפי בדלת פתוחה.

”לחיות לבד היא רוצה אבל לעשות פיפי בדלת סגורה, את זה היא לא מסוגלת!” אימא התפוצצה ודיברה בגוף שלישי, שזה הגוף שהכי כועסים בו.

אימא צעקה עליה ונחמה מיהרה לסגור, אבל לא הקפידה כמו שהיינו אומרים אז, ואם סגרה זה לא היה סגור לגמרי.

במרחק השנים אני חושבת למה שאלתי אותה דווקא אז מאיזה גיל מותר למות. אולי בגלל השכן שמת בעודו יושב במכונית ואשתו צעקה ”למה עכשיו?” אולי מסיבה אחרת.

באותו שבוע לא מצאתי זמן ומקום להמשיך לשאול. אולי בחושים של ילדה לא רציתי לשמוע את התשובה שלה. אחר כך הטרידו אותי שאלות אחרות על אלוהים, על בני אדם ועל נחמה. אימא שלי אמרה ”די עם השאלות. ככה זה.”

ונחמה?

אותה לא ראיתי יותר. לא יכולתי לשאול.

למה אלוהים חי לבדו?

למה שנאה חדרי שירותים סגורים?

למה כעסו עליה?

לאן היא נעלמה?

תחילה לא שמת לי לב להיעדרה. ידעתי שהיא יכולה להגיע לביקור מפתיע גם אחרי חודשים שלא הייתה.

אחר כך שאלתי איפה נחמה.

אמרו שנסעה לארצות הברית, אחר כך אמרו שהיא גרה במדבר, בסוף אמרו לי שמתה ורק בסוף בסוף, כלומר לפני חודשים אחדים, אמרו ששלחה יד בנפשה, כלומר בגופה.

”אלוהים אדירים! שמעתי את אימא שלי, ”מה שהבחורה הזאת מסוגלת לעשות!”

למה שכלתי גם שניכם יום אחד?

כְּשֶׁהִגִּיעָה שְׁעֵתָהּ
 לְלַכֵּת לְעוֹלָמָה,
 סָבְתִי
 עֲשֵׂתָהּ לָהּ
 חֶסֶד אַחֲרוֹן
 לְקַחָהּ עִמָּה
 אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשָׁה
 הַיְחִיד שֶׁהָבִין לְלִבָּהּ.
 מֵאֵז אֱלֹהִים אֵינָנו עוֹד
 בְּחַיִּי.

אפוקליפסה

בְּהַגְמֵל אֱלֹהִים מִהָאָדָם
 אָמַר,
 "מַה לוֹ הַמַּחְשָׁבָה
 וְהוּא חוֹרֵשׁ מְזֻמוֹת ? !
 מַה לוֹ הַנְּשָׁמָה
 וְהוּא מְתַפְּלֵשׁ בְּזֻמוֹת ? !
 מַה בּוֹ הַרְבוּתָא
 שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ לְחַיּוֹת ?"
 וַעֲשֵׂה לוֹ אָדָם חָדָשׁ,
 עֲצַב בּוֹ שְׂרִיר לְשָׂרִיר,
 מְתַח לוֹ גִיד וְעוֹד גִּיד
 וּמִן הָאָדָם שֶׁל אֶתְמוֹל
 בַּקָּמֶץ הוֹתִיר
 לְהַזְכִּיר לוֹ תְּדִיר
 אֵיךְ לֹא לַעֲשׂוֹת אָדָם.

לגעת בך ברוח

אֱלֹהִים תוֹהָה וְשׂוֹאֵל :

עַל מָה הִרְעַשׁ

וְכָל הַמְּהוּמָה ?

עַל מָה הִזְעַקָה הַגְּדוּלָה

וְעַל מָה אַתָּה מְבַכָּה ?

אם מוֹנֵעַ אֲנִי מִמֶּךָ לְגַעַת בְּגוֹף ;

אִינִי חוֹשֵׁךְ מִמֶּךָ לְגַעַת בּוֹ בְּרוּחַ ;

לֹא עוֹצֵר בְּעַדְךָ לְגַעַת בְּמַלְיָם

וְלֹא שׂוֹלֵל מִמֶּךָ לְגַעַת בְּצַבְעִים.

הוּא זְרוּי לְךָ עֲתָה אֵינְךָ סֹפֵר

מִתְגַּלָּה לְךָ בְּכָל הַמְּרָאוֹת.

מן המצר

מן המצר קראתי יְהוָה, עָנְנִי בְּמִרְחָב יְהוָה (תהלים קיח, ה)

מן המצר לא
קראתי,
לא נשאתי
תפלה.
גלויה לדין
אצחק,
צחוקו של
כופר,
צחוקם של
שותקי תפלה.

פסל וקול בתמונה

הפטיש דפק על האזמל, הכה, ופתיתי גבס התנפצו לכל עבר. ועוד מכה, חזקה. האזמל הכנוע נענה, ויצר סדק נוסף. עוד שכבת גבס התקלפה לה וירדה לאטה לתפוס את מקומה בין חלקי השברים הלבנים. נערמים להם ומבינים שמה שהיה שלם, אחיד, חלק וישר הופך להיות חלקים-חלקים, שברים ופתיתים. ומה שכיסה והסתיר מתחיל לחשוף ולגלות.

היא עמדה שם רכונה, ידיה מכוסות בכפפות אזבסט כדי להגן. התיישרה לרגע קל, התבוננה בדבר הזה שהחל לבצבץ מבין סדקי הגבס השבורים. מתחה גווה ושלפה באחת את הכפפות המגנות. לא, היא לא רוצה הגנה. היא רוצה להרגיש את החומר. היא רוצה לגעת. עוד מכה בפטיש על האזמל, עוד גוש גבס נופל ועוד מכה והפעם על אצבעה. נרעדה. דחפה את הבוהן אל בין שפתיה להרגיע והמשיכה במרץ. ייסורי היצירה, אמרה לעצמה, מְרָצָה ומתרצה.

היו אלה רגעים של מתח וסקרנות ותהייה וציפייה. כל פיסה קטנה של גבס שירדה לצלילי פטיש מְכָה – אזמל – חשפה עוד טפח קטן – והפסל שיצקה לתוך תבנית הגבס עמד להתגלות. רגע קטן של התגלות גדולה.

ידיה נזכרו בגעגוע בחמר שלשה ועיבדה כאשר יצרה את הדמות. את רגעי ההחלקה, ההוספה, עיבוד הצורות הגדולות והקטנות. הסמרטוט הרטוב שכיסה את הראש הגדול, הרגעים שבהם הרימה את הבד ונפגשה בשנית, בשלישית או ברביעית עם הראש המביט בה והיא בו, "עיניים להם ולא יראו", אמרה, ודווקא ראתה. היא ראתה. היא חשבה שגם הוא רואה. "ולא תעשה פסל..." זכרה ששם כתוב, ועשתה פסל, והתפללה, לא אליו, שיצליח. זרקה תפילה לאוויר, מי שישמע ישמע.

עכשיו הוא חבוי, ספון בתוך תבנית גבס שסגרה עליו, וכל מכה בפטיש ואזמל חושפים עוד חלק קטן ממנו אחרי שכבר גמר להיות חָמֵר והומר בתערובת מלט חול וברזל. חתיכת יציקה, אמרה לעצמה.

הילד הקטן עמד שם לידה והתבונן. סקרן. גם הוא רצה להכות בפטיש. נתנה לו. הגבס לא נענה והאצבע הקטנה חטפה. ייסורי היצירה, חייכה וניסתה לנחם אותו, גם את אצבעו דחפה לפיה, להרגיע.

“מה זה, אימא?” הוא שאל, “מה מציץ שם? למה את שוברת?”
“אני שוברת כדי לבנות. זה כמו... כמו לשבור את הקליפה של הביצה כדי שיצא האפרוח. עוד מעט תראה.”

והנה מגיח המצח העבה ואז פיתולי הגבות והאף הגדול וחורי העיניים הגדולות, רואות? לא רואות? והנה הפה כבר מגיח גם הוא ומתגלה הדמות, רגע של לידה.
צוואר עבר, תווי הפנים בקווים ישרים כמו ריבועים, חריצים גדולים בין זוויות הפה.

“אימא, מי זה?” והיא שותקת. מה היא יודעת מי זה? “אימא, זה לא נראה כמו בן אדם, כמו מישהו.”

היא ממשיכה לשתוק. לא לקלקל ולא להפריע למחשבה שלו. “אימא, לי זה נראה כאילו זה אלוהים”. שתקה. “אימא, אולי ככה אלוהים נראה?”

לא בדיוק

ביום ראשון בבקר
 בבית הקפה,
 יושב אדם וגומע בצמא את מודעות האכל.
 את המתים של סוף השבוע.
 בתנ"ך כתוב
 "וישבת ביום השביעי מפל מלאכתו אשר עשה."
 ובכן, לא בדיוק.

בקשת רשות ערעור תיק בר"ע "בראשית"/ג'

מגשת בזה בקשת רשות ערעור
על ההרס, היסורים, הצער, האבדן, החבלה, ההרג, המות
הנבזות, הגזענות, הרע, הרשעות
החנפה, רדיפת הבצע, תאנת השררה
החלשות הגוף, התנונות המוח, שקיעת הזכרון.

מגשת בזה בקשת רשות ערעור
על פסק הדין של בית משפט קמא
חקר הדין נעלם מעינינו והצדק לא נעשה ולא נראה
חמרת גרוש החוטאים מן הגן אינה הולמת את קלות החטא
והענש לבניהם ולבני בניהם עד דור אחרון סותר סדרי משפט.
מן הדין ומן הצדק להעתר לבקשתנו זו.

(בר"ע = בקשת רשות ערעור. הבר"ע הוא הליך משפטי)

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
עיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

054-337-1373

info@motiv-magazine.co.il

לשמחתנו, קיבלנו הפעם מספר לא מבוטל של יצירות מרתקות – ויש מקום רק לעשר...
לכן החלטנו באופן חד־פעמי להפיק שני גיליונות זה אחר זה באותו נושא – "אלוהים אדירים א" (הגיליון הנוכחי),
"אלוהים אדירים ב" שיתפרסם בחודש הבא.